

1.2.2021

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain (126/1992) ja siihen perustuvan kihlakuntajaon tarpeellisuutta selvittävä työryhmä

Toimikausi 1.2.–5.3.2021

Tausta Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki (126/1992) koskee sen 1 §:n 1 momentin mukaan valtion paikallishallinnon ja sen aluejaon kehittämistä. Kihlakuntajaosta säädetään kyseisen lain 3 §:ssä. Säädöksen mukaan läänin alue jaetaan kihlakuntiin kuntien rajoja noudattaen ja jaosta päättää valtioneuvosto. Valtioneuvoston ohjesäännön 17 §:n 10 kohdan mukaan valtion paikallishallinnon toimialuejaot ja niiden yhteensovittaminen kuuluvat valtiovarainministeriön toimialaan.

Varsinainen kihlakuntahallinto (kihlakunnanvirastot) purettiin valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettuun lakiin tehdyillä muutoksilla vuoden 2008 alusta lukien. Syyttäjän organisaatiouudistuksen (voimaan 1.10.2019), maistraattien muodostettua yhdessä Väestörekisterikeskuksen kanssa valtakunnallisen Digi- ja väestötietoviraston vuoden 2020 alusta ja ulosottotoimen uudistuksen (voimaan 1.12.2020) myötä poliisitoimi on ainoa jäljelle jäävä valtion viranomainen, jonka toiminta on lain tasolla (laki poliisin hallinnosta 110/1992, 6 §) säädetty noudattamaan paikallishallinnon aluejaotusta eli kihlakuntajakoa. Lisäksi Rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2005) 16 §:ssä säädetään hallintoyksiköiden toimialueista kihlakuntajakoon perustuen.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki on teknisesti sekä asiallisesti vanhentunut. Valtion hallinnollisia jakoja tai palvelurakennetta ei enää muodosteta kyseistä lakia soveltaen ja kyseinen laki on omiaan antamaan harhaanjohtavan kuvan lainsäädännön tilasta sekä valtionhallinnon rakenteesta.

Valtiovarainministeriössä on valmistelussa laki valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista. Sitä koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa 2021. Kyseisen valmistelun tavoitteena on selkiyttää valtion alueellista läsnäoloa koskevaa sääntelyä ja ohjausta. Ehdotettavan lain on tarkoitus toimia vastaisuudessa lainsäädännöllisenä perustana valtion alueelliselle läsnäololle ja palveluiden saatavuudella. Samassa yhteydessä on perusteltua selvittää tarpeet muuttaa tai kumota teknisesti ja

asiallisesti vanhentunut laki valtion paikallishallinnon perusteiden kehittämisestä. Esitykset voi olla työryhmän havainnoista riippuen mahdollista yhdistää samaan hallituksen esitykseen.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on selvittää nykyisen valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja siihen pohjautuvan kihlakuntajaon hyödyt ja haitat sekä muuttamistarpeet.

Työryhmän tulee erityisesti selvittää, mitä oikeudellisia, hallinnollisia, taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia olisi sillä, että valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki kumottaisiin ja kihlakuntajako lakkautettaisiin. Vaikutuksia voi olla poliisin ja Rajavartiolaitoksen lisäksi myös esimerkiksi hätäkeskusten tehtävien järjestämiseen. Samalla työryhmän tulee esittää vaihtoehtoisia tapoja säätää poliisilaitosten ja Rajavartiolaitoksen aluejaosta. Työryhmä kuulee oikeusministeriötä ja tarpeen mukaan muita asiantuntijoita.

Organisointi

Puheenjohtaja

Janne Öberg, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Elina Isoksela, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö

Teemu Eriksson, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Ari Ewvaraye, strategiapäällikkö, sisäministeriö

Tiina Ferm, lainsäädäntöneuvos, sisäministeriö

Riitta Aulanko, hallitusneuvos, sisäministeriö

Juha-Veli Frantti, hätäkeskusylitarkastaja, sisäministeriö

Sami Kalliomaa, poliisitarkastaja, Poliisihallitus

Jaana Heikkinen, lainsäädäntöneuvos, Rajavartiolaitos

Sihteeri

Miira Lehto, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä ja kukin organisaatio vastaa osallistujiensa matkakuluista. Työryhmän muut mahdolliset kulut maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28.01.01.

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Finanssineuvos,
yksikön päällikkö

Anu Nousiainen

Jakelu

Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteeri

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
Oikeusministeriö

Sisäministeriö
Poliisihallitus
Rajavartiolaitos